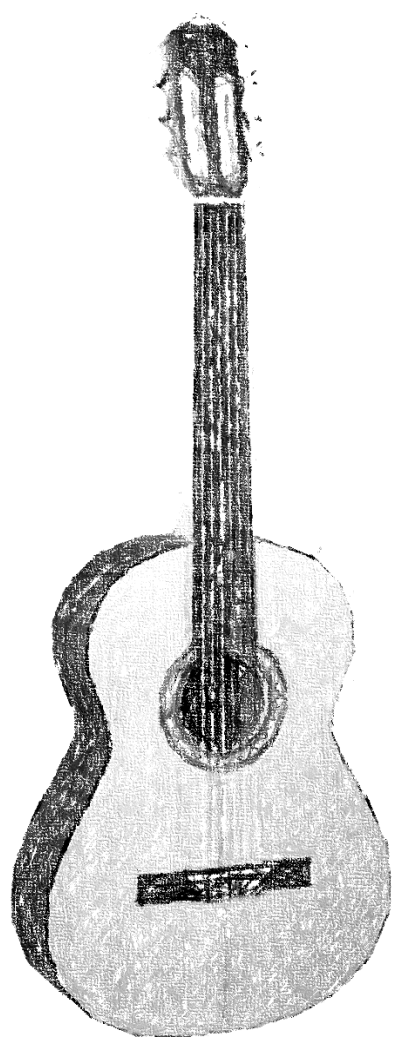

آموزش آکورد و ریتم در گیتار پاپ

تألیف کمال الدین صادقی

فهرست

فصل اول: تئوری موسیقی پایه.....	
۱-۱. لزوم یادگیری تئوری موسیقی.....	
۲-۱. تعریف موسیقی.....	
۳-۱. تعریف صوت.....	
لرزش‌های نامنظم.....	
لرزش‌های منظم.....	
۴-۱. ویژگی‌های صوت.....	
۴-۱-۱. زیر و بمی (فرکانس یا بسامد) صوت.....	
۴-۱-۱. لزوم نگارش موسیقی.....	
۴-۱-۲. نت چیست؟.....	
۴-۱-۳. الفبای موسیقی.....	
۴-۱-۲. دیرند (کشش).....	
۴-۱-۳. شدت (دامنه).....	
۴-۱-۴. طنین (رنگ یا جنس).....	
۵-۱. اکتاو چیست؟.....	
۶-۱. میزان در موسیقی.....	
ظرفیتِ میزان در موسیقی.....	
ضرب در موسیقی.....	
۶-۱. انواع میزان در موسیقی.....	
۶-۱-۱. میزان دوضربی.....	
۶-۱-۲. میزان سه‌ضربی.....	

.....	۱-۶-۳. میزان چهارضربی
.....	۱-۶-۲. کسر میزان (میزان نما)
.....	فصل دوم: آشنایی با گیتار
.....	۱-۲. انواع گیتار
.....	۱-۱-۲. گیتار آکوستیک (Acoustic Guitar)
.....	الف- گیتار کلاسیک
.....	ب- گیتار آکوستیک سیم فلزی
.....	۲-۱-۲. گیتار الکتریک (Electric guitar)
.....	۳-۱-۲. گیتار باس (Bass guitar)
.....	۲-۲. ساختار گیتار کلاسیک
.....	۳-۲. اکشن گیتار
.....	۴-۲. انواع سیم گیتار
.....	۵-۲. پیک و انواع آن
.....	۶-۲. زیرپایی گیتار
.....	۷-۲. گلپیدور
.....	۸-۲. پایه (استند) گیتار
.....	۹-۲. پایه نت
.....	فصل سوم: مباحث تئوری موسیقی در گیتار
.....	۱-۳. شماره و نام سیم‌های گیتار
.....	۲-۳. فرت‌های گیتار
.....	۳-۳. نت‌های روی دسته گیتار
.....	۴-۳. مفهوم دیز (#) و بمل (b) در موسیقی
.....	علامت # (دیز):
.....	علامت b (بمل):
.....	۵-۳. نحوه کوک کردن گیتار با تیونر موبایلی
.....	نحوه کوک کردن سیم‌های گیتار با نرم‌افزار carltune در ۶ مرحله:
.....	۶-۳. نحوه نشستن و به دست گرفتن گیتار
.....	۷-۳. اسم انگشتان دست راست و چپ در گیتار
.....	۸-۳. هفت نکته مهم برای حالت انگشتان دست چپ در هنگام نوازندگی
.....	۹-۳. نحوه گرفتن پیک با دست راست
.....	۱۰-۳. سه اصل مهم برای پیک‌نوازی صحیح در گیتار
.....	۱. برای پیک‌نوازی باید از مچ دست کمک گرفت

۲. مچ دست راست را نباید سفت (منقبض) کرد.....
۳. تغییر محل مضرب زدن برای ایجاد صدای متفاوت.....
- ۱۱-۳. نوازندگی با ناخن انگشتان دست راست (در صورت استفاده نکردن از پیک).....
- اندازه ناخن‌های دست راست.....
- فرم ناخن دست راست.....
- ۱۲-۳. پانزده نکته مهم و ضروری که تمامی هنرجویان برای یادگیری هر سازی می‌بایست رعایت کنند.....
- فصل چهارم: آموزش انواع آکورد در موسیقی (آکوردهای سر دسته).....**
- ۱-۴. آکورد چیست و چه کاربردی دارد؟.....
- ۱-۲-۴. آکورد مینور.....
- ۲-۲-۴. آکورد ماژور.....
- ۳-۴. آکوردهای سر دسته گیتار.....
- ۱-۳-۴. آکورد Am (لا مینور).....
- ۲-۳-۴. آکورد Em (می مینور).....
- ۳-۳-۴. آکورد E (می ماژور).....
- ۴-۳-۴. آکورد Dm (ر مینور).....
- ۵-۳-۴. آکورد C (دو ماژور).....
- ۶-۳-۴. آکورد F (فا ماژور).....
- ۷-۳-۴. آکورد G (سل ماژور).....
- ۸-۳-۴. آکورد D (ر ماژور).....
- ۹-۳-۴. آکورد A (لا ماژور).....
- فصل پنجم: آشنایی با انواع ریتم و تکنیک‌های ریتم‌نوازی در گیتار.....**
- ۱-۵. تکنیک‌های ریتم‌نوازی در گیتار.....
- ۱-۱-۵. تکنیک آپاگادو (خف یا mute).....
- نحوه اجرای تکنیک آپاگادو با دست راست (نوع اول).....
- نحوه اجرای تکنیک آپاگادو با دست راست (نوع دوم).....
- نحوه اجرای تکنیک آپاگادو با دست راست (نوع سوم).....
- نحوه اجرای تکنیک آپاگادو با دست چپ.....
- ۲-۱-۵. تکنیک راسگوادو.....
- ۳-۱-۵. تکنیک گلف.....
- ۴-۱-۵. تکنیک آبانیکو.....
- ۱-۲-۵. انواع مترونوم.....
- ۲-۲-۵. نحوه کار با نرم‌افزار موبایلی Tuner & Metronome.....

-۳-۵. انواع ریتم در گیتار
-۱-۳-۵. ریتم دو - چهار ۲/۴
-۲-۳-۵. ریتم سه - چهار ۳/۴
-۳-۳-۵. ریتم چهار - چهار ۴/۴
-۱-۳-۳-۵. ریتم چهار - چهار (ساده)
-۲-۳-۳-۵. ریتم ۴/۴ رومبا (نوع ۱)
-۳-۳-۳-۵. ریتم ۴/۴ رومبا (نوع ۲)
-۴-۳-۳-۵. ریتم ۴/۴ رومبا (نوع ۳)
-۴-۳-۵. ریتم شش - هشت
-۱-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۱)
-۲-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۲)
-۳-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۳)
-۴-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۴)
-۵-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۵)
-۶-۴-۳-۵. ریتم ۶/۸ (نوع ۶)
-۷-۴-۳-۵. ریتم ۸/۶ سنگین (اسلو راک)

فصل ششم: آموزش آکوردهای باره‌دار در گیتار

-۱-۶. آکورد باره‌دار چیست؟
-۱-۱-۶. ده نکته طلایی برای اجرای آکوردهای باره‌دار
-۲-۱-۶. تمرین‌های مقدماتی برای اجرای آکوردهای باره‌دار
-۶-۲. کاپو (باره‌بند) چیست؟
-۱-۲-۶. کاربرد کاپو با مثال
-۳-۶. راز توالی آکوردهای باره‌دار
-الگوی ۱: آکورد Am (لا مینور) سردسته
-الگوی ۲: آکورد A (لا ماژور) سردسته
-الگوی ۳: آکورد Em (می مینور) سردسته
-الگوی ۴: آکورد E (می ماژور) سردسته
-الگوی ۵: آکورد D (ر مینور) سردسته
-الگوی ۶: آکورد D (ر ماژور) سردسته
-الگوی ۷: آکورد C (دو ماژور) سردسته
-۴-۶. نحوه اجرای انواع آکوردهای باره‌دار
-۱-۴-۶. آکورد لا دیز مینور (A#m) یا سی بمل مینور (Bbm)

- ۲-۴-۶. آکورد لا دیز ماژور (A#) یا سی بمل ماژور (Bb).....
- ۳-۴-۶. آکورد سی مینور (Bm).....
- ۴-۴-۶. آکورد سی ماژور (B).....
- ۵-۴-۶. آکورد دو مینور (C).....
- ۶-۴-۶. آکورد دو ماژور (C).....
- ۷-۴-۶. آکورد دو دیز مینور (C#m) یا ر بمل مینور (Dbm).....
- ۸-۴-۶. آکورد دو دیر ماژور (C#) یا ر بمل ماژور (Db).....
- ۹-۴-۶. آکورد ر مینور (Dm).....
- ۱۰-۴-۶. آکورد ر ماژور (D).....
- ۱۱-۴-۶. آکورد ر دیز مینور (D#m) یا می بمل مینور (Ebm).....
- ۱۲-۴-۶. آکورد ر دیز ماژور (D#) یا می بمل ماژور (Eb).....
- ۱۳-۴-۶. آکورد می مینور (Em).....
- ۱۴-۴-۶. آکورد می ماژور (E).....
- ۱۵-۴-۶. آکورد فا مینور (Fm).....
- ۱۶-۴-۶. آکورد فا ماژور (F).....
- ۱۷-۴-۶. آکورد فا دیز مینور (F#m) یا سل بمل مینور (Gbm).....
- ۱۸-۴-۶. آکورد فا دیز ماژور (F#) یا سل بمل ماژور (Gb).....
- ۱۹-۴-۶. آکورد سل مینور (Gm).....
- ۲۰-۴-۶. آکورد سل ماژور (G).....
- ۲۱-۴-۶. آکورد سل دیز مینور (G#m) یا لا بمل مینور (Abm).....
- ۲۲-۴-۶. آکورد سل دیز ماژور (G#) یا لا بمل ماژور (Ab).....
- ۲۳-۴-۶. آکورد لا مینور (Am).....
- ۲۴-۴-۶. آکورد لا ماژور (A).....

فصل هفتم: آموزش آکوردهای مینور سون، ماژور سون و سون

- ۱-۷. انواع آکورد سون (۷) و کاربرد آن‌ها در موسیقی پاپ.....
- ۱-۱-۷. آکورد مینور سون (m7).....
- ۲-۱-۷. آکورد ماژور سون (maj7) یا به اختصار، آکورد میج سون.....
- ۳-۱-۷. آکورد دامننت سون یا به اختصار، آکورد سون (۷).....
- ۲-۷. راز توالی آکوردهای سون.....
- الگوی ۱: آکورد AV (لا سون) سردسته.....
- الگوی ۲: آکورد Am۷ (لا مینور سون) سردسته.....
- الگوی ۳: آکورد Amaj۷ (لا ماژور سون) سردسته.....

- الگوی ۴: آکورد EV (می سون) سردسته.....
- الگوی ۵: آکورد EmV (می مینور سون) سردسته.....
- الگوی ۶: آکورد EmajV (می ماژور سون) سردسته.....
- الگوی ۷: آکورد DV (ر سون) سردسته.....
- الگوی ۸: آکورد DmV (ر مینور سون) سردسته.....
- الگوی ۹: آکورد DmajV (ر ماژور سون) سردسته.....
- ۳-۷. نحوه اجرای انواع آکوردهای سون (۷).....
- ۱-۳-۷. آکورد AV (لا سون).....
- ۲-۳-۷. آکورد AmV (لا مینور سون).....
- ۳-۳-۷. آکورد AmajV (لا ماژور سون).....
- ۴-۳-۷. آکورد A#V/BbV (لادیز سون / سی بمل سون).....
- ۵-۳-۷. آکورد A#mV/BbmV (لادیز مینور سون / سی بمل مینور سون).....
- ۶-۳-۷. آکورد A#majV/BbmajV (لادیز ماژور سون / سی بمل ماژور سون).....
- ۷-۳-۷. آکورد BV (سی سون).....
- ۸-۳-۷. آکورد BmV (سی مینور سون).....
- ۹-۳-۷. آکورد BmajV (سی ماژور سون).....
- ۱۰-۳-۷. آکورد CV (دو سون).....
- ۱۱-۳-۷. آکورد CmV (دو مینور سون).....
- ۱۲-۳-۷. آکورد CmajV (دو ماژور سون).....
- ۱۳-۳-۷. آکورد C#V/DbV (دودیز سون / ربمل سون).....
- ۱۴-۳-۷. آکورد C#mV/DbmV (دودیز مینور سون / ربمل مینور سون).....
- ۱۵-۳-۷. آکورد C#majV/DbmajV (دو دیز ماژور سون / ربمل ماژور سون).....
- ۱۶-۳-۷. آکورد DV (ر سون).....
- ۱۷-۳-۷. آکورد DmV (ر مینور سون).....
- ۱۸-۳-۷. آکورد DmajV (ر ماژور سون).....
- ۱۹-۳-۷. آکورد D#V/EbV (ردیز سون / می بمل سون).....
- ۲۰-۳-۷. آکورد D#mV/EbmV (ردیز مینور سون / می بمل مینور سون).....
- ۲۱-۳-۷. آکورد D#majV/EbmajV (ردیز ماژور سون / می بمل ماژور سون).....
- ۲۲-۳-۷. آکورد EV (می سون).....
- ۲۳-۳-۷. آکورد EmV (می مینور سون).....
- ۲۴-۳-۷. آکورد EmajV (می ماژور سون).....
- ۲۵-۳-۷. آکورد FV (فا سون).....

- ۲۶-۳-۷. آکورد Fm۷ (فا مینور سون)
- ۲۷-۳-۷. آکورد Fmaj۷ (فا ماژور سون)
- ۲۸-۳-۷. آکورد F#۷/Gb۷ (فا دیز سون)
- ۲۹-۳-۷. آکورد F#m۷/Gbm۷ (فا دیز مینور سون)
- ۳۰-۳-۷. آکورد F#maj۷/Gbmaj۷ (فا دیز ماژور سون)
- ۳۱-۳-۷. آکورد G۷ (سل سون)
- ۳۲-۳-۷. آکورد Gm۷ (سل مینور سون)
- ۳۳-۳-۷. آکورد Gmaj۷ (سل ماژور سون)
- ۳۴-۳-۷. آکورد G#۷/Ab۷ (سل دیز سون)
- ۳۵-۳-۷. آکورد G#m۷/Abm۷ (سل دیز مینور سون / لا بمل مینور سون)
- ۳۶-۳-۷. آکورد G#maj۷/Abmaj۷ (سل دیز ماژور سون / لا بمل ماژور سون)
- فصل هشتم: متن و آکورد ۶۲ آهنگ معروف برای گیتار
- ۱-۸. آهنگ‌هایی با ریتم ۲/۴
- ۲-۸. آهنگ‌هایی با ریتم ۴/۴
- ۳-۸. آهنگ‌هایی با ریتم ۶/۸
- ۴-۸. آهنگ‌هایی با ریتم ۶/۸ سنگین
- ۵-۸. آهنگ‌هایی با ریتم ۳/۴

فصل دوم

آشنایی با گیتار

۲-۱. انواع گیتار

در دنیای موسیقی ۳ نوع گیتار وجود دارد که در ادامه معرفی می‌شوند:

۲-۱-۱. گیتار آکوستیک (Acoustic Guitar)

گیتار آکوستیک، دارای پنج نوع است که در اینجا به دو نوع آن اشاره می‌شود.

الف- گیتار کلاسیک

این نوع گیتار در رده‌بندی گیتارهای آکوستیک قرار می‌گیرد، زیرا برای شنیدن صدای آن از تقویت‌کننده خارجی استفاده نمی‌شود (البته استثنائاتی هم وجود دارد). در این نوع گیتار، به‌طور استاندارد، سه سیم نایلونی و سه سیم فلزی به‌کار رفته است و معمولاً در سبک پاپ و کلاسیک، از این مدل گیتار استفاده می‌شود. گیتارهای کلاسیک، به‌مراتب با قیمت پایین‌تری نسبت به سایر گیتارها از جمله آکوستیک و الکتریک در بازار یافت می‌شوند.

ب- گیتار آکوستیک سیم فلزی

در گیتار آکوستیک سیم فلزی، از سیم‌های استیل و دیگر آلیاژهای فلزی استفاده می‌کنند. این نوع گیتار، صدای بلند و رسایی دارد که آن را از گیتار کلاسیک متمایز می‌کند. گیتار آکوستیک، معمولاً در سبک‌های بلوز، جز، کانتری و راک کاربرد بیشتری دارد. در این مدل گیتار، سیم‌ها فاصله کمتری نسبت به هم دارند و ممکن است برای هنرآموزان مبتدی انتخاب مناسبی نباشد. علاوه بر آن، سیم‌های گیتار کلاسیک دارای تنش کمتری نسبت به سیم‌های آکوستیک هستند که به دست نوازنده نیز فشار کمتری می‌آورند. پس به این ترتیب، شاید بتوان گفت گیتارهای کلاسیک برای نوآموزان، انتخاب مناسب‌تری است.

۲-۱-۲. گیتار الکتریک (Electric guitar)

یکی از دلایل پیدایش گیتار الکتریک (برقی) این بود که در هم‌نوازی‌ها، صدای گیتار آکوستیک در بین صداها، به‌وضوح شنیده نمی‌شد یا به‌اصطلاح گم بود؛ به همین دلیل، با استفاده از علم الکترونیک، صدای گیتار را به‌نوعی تقویت کردند. بدنه گیتار الکتریک از فلز، پلاستیک و یا هر جنس سخت دیگری است و به نسبت گیتار آکوستیک، باریک و بلندتر است. همچنین سیم‌های این ساز از جنس فلز است. گیتار الکتریک در سبک‌های متنوعی، مانند متال، بلوز، راک، جاز و پاپ استفاده می‌شود.

۲-۱-۳. گیتار باس (Bass guitar)

گیتار باس از نظر شکل ظاهری و اجزای تشکیل‌دهنده، شباهت زیادی به گیتار الکتریک دارد؛ با این تفاوت که دسته گیتار باس از دسته گیتار الکتریک بلندتر است و با آن می‌توان نت‌های بم‌تری را اجرا کرد. این ساز در حالت استاندارد، دارای چهار سیم است. از گیتار باس تقریباً در همه سبک‌های موسیقی، از جمله پاپ، راک، کانتری، جز، بلوز، متال و فیوژن استفاده می‌شود.

شکل ۲-۱. انواع گیتار در موسیقی

گیتار باس

گیتار الکتریک

گیتار آکوستیک

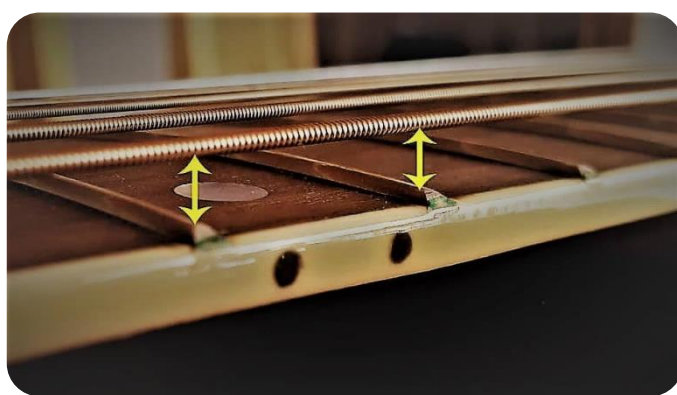
گیتار کلاسیک

۲-۲. ساختار گیتار کلاسیک

شکل ۲-۲. اجزای مختلف گیتار کلاسیک

۲-۳. اکشن گیتار

شکل ۳-۱. اکشن گیتار

یکی از نکات بسیار مهم در هنگام خرید ساز که معمولاً هنرجویان توجهی به آن نمی‌کنند، اکشن ساز است. اکشن گیتار مطابق شکل به معنای فاصله سیم‌های گیتار از صفحه انگشت گذاری است. اکشن گیتار را در حالت عادی در فرت دوازدهم اندازه‌گیری می‌کنند که عددی استاندارد (بر اساس میلی‌متر) به دست می‌آید. تجربه اکثر نوازندگان نشان می‌دهد که هرچه اکشن گیتار پایین‌تر باشد، نوازندگی با گیتار ساده‌تر خواهد بود و در مقابل، اکشن بالاتر، کار نوازنده را دشوارتر می‌کند. ممکن است فردی گیتار بسیار گرانبه‌ای را در فروشگاه امتحان کند و حس کند که نوازندگی با آن (برخلاف انتظار)، آسان نیست. این مسئله ممکن

است با اکشن بالای آن ساز مرتبط باشد و با تنظیم مناسب آن، مشکل حل شود. در زمان تنظیم اکشن، سعی می‌شود که سیم‌ها تا جایی پایین آورده شود که همچنان در تمامی فرت‌ها صدایی شفاف ارائه کنند (این کار باید از سوی فردی متخصص و باتجربه انجام شود). بنابراین، قبل از خرید ساز، می‌بایست از پایین بودن اکشن اطمینان حاصل کرد. توجه به این نکته، تأثیر بسیار زیادی روی پیشرفت هنرجو خواهد گذاشت.

۲-۴. انواع سیم گیتار

در سال‌های اخیر، شرکت‌های مختلفی اقدام به ساخت سیم گیتار کرده‌اند. یکی از ویژگی‌های مهم سیم‌هایی که در بازار وجود دارند و در هنگام خرید می‌بایست توجه زیادی به آن شود، میزان کشش (tesion) سیم است. این سیم‌ها شامل سیم‌هایی با کشش کم (Low Tension)، کشش متوسط (Tension Mdiom) و کشش زیاد (High Tension) هستند. میزان سختی یا همان کشش آنها را می‌توان از روی اطلاعات درج‌شده روی بسته‌بندی مطابق (شکل ۲-۴) مشاهده کرد. یکی از بهترین انواع سیم گیتار کلاسیک برای مبتدیان، سیم‌هایی است که کشش متوسط یا کمی دارند. این سیم‌ها صدای شفافی تولید می‌کنند و انگشتان دست را آزار نخواهند داد. همچنین به دلیل وجود سیم‌های غیراصل در بازار، خرید سیم می‌بایست از مراکز معتبر انجام شود.

شکل ۲-۴. انواع سیم گیتار

۲-۵. پیک^۱ و انواع آن

در برخی از سازهای زهی، مانند تار و عود، نوازنده برای نواختن ساز، از وسیله کوچکی به نام مضراب استفاده می‌کند. در ساز گیتار نیز نوازنده‌ها معمولاً برای ضربه زدن به سیم‌ها، از ناخن‌های خود استفاده می‌کنند، اما در برخی اجراها (ملودی‌نوازی در استودیو یا اجرای بعضی از قطعات گیتار) از مضرابی استفاده می‌شود که به آن "پیک" می‌گویند. پیک‌ها در سایزها و شکل‌های مختلف عرضه می‌شوند. پیک‌های با ضخامت کم (زیر ۰.۶ میلی‌متر) در گرفتن آکورد و ریتم‌نوازی به نوازنده کمک خواهند کرد. این پیک‌ها مقاومت کمتری در برابر سیم نشان می‌دهند و به آسانی از روی سیم‌ها عبور می‌کنند. پیک‌های ضخیم معمولاً برای اجرای نت‌های تکی (ملودی‌نوازی) کاربرد دارند و صدایی که از طریق نواختن با پیک ایجاد می‌شود پرحجم‌تر و شفاف‌تر از زمانی است که نوازنده ساز را با انگشتان خود می‌نوازد.

شکل ۲-۵. انواع مختلف پیک برای گیتار

۲-۶. زیرپایی گیتار

^۱. pick

زیرپایی گیتار، یکی از لوازم جانبی و ضروری گیتار است. نوازنده گیتار می‌بایست مطابق (شکل ۶-۲)، پای راست خود را بر روی آن قرار دهد تا بدنه گیتار به قسمت بالایی قفسه سینه برخورد کند و در هنگام نوازندگی، ساز تکان نخورد. همچنین می‌توان به جای استفاده از زیرپایی، پای راست را بر روی پای چپ قرار داد (این حرکت، معمولاً باعث خستگی پای نوازنده خواهد شد و به هنرجویان توصیه نمی‌شود).

شکل ۶-۲. زیرپایی گیتار

۷-۲. گلپیدور^۱

گلپیدور، محافظی است که بر روی بدنه گیتار مطابق (شکل ۷-۲) چسبانده می‌شود؛ زیرا جنس صفحه گیتار بسیار نازک است و در صورت برخورد ناخن یا پیک به این صفحه، دچار آسیب خواهد شد.

شکل ۷-۲. انواع گلپیدور

۸-۲. پایه (استند)^۲ گیتار

^۱. Golpeador
^۲. stand

در دسترس بودن و در معرض دید قرار داشتن گیتار، برای تمرین و نوازندگی، بسیار حایز اهمیت است. به همین دلیل، نباید گیتار را پس از کمی تمرین و نواختن، در داخل کاور خود، در کناری روی زمین و یا روی مبل و صندلی قرار داد. همچنین، ساز باید جایی قرار بگیرد که هنرجو در کسری از ثانیه به آن دسترسی داشته باشد و مقاومت روانی برای ذهنش ایجاد نشود. علاوه بر آن، از نظر روان‌شناسی، برای اینکه عادت در فرد شکل بگیرد، نیاز است که ملزومات آن عادت، در معرض دید قرار گیرد و دسترسی به آن بسیار راحت باشد. همچنین، یکی دیگر از مزایای استفاده از پایه گیتار، حفظ امنیت ساز است. استفاده از پایه گیتار می‌تواند تا حد زیادی از صدمه دیدن ساز جلوگیری کند.

شکل ۸-۲. پایه گیتار

۹-۲. پایه نت

پایه نت موسیقی، همان‌طور که در (شکل ۹-۲) ملاحظه می‌کنید، یک پایه تقریباً بلند است که وظیفه اصلی آن، نگهداشتن دفتر نت یا متن ترانه درمقابل خواننده یا نوازنده است. همچنین اگر دفتر نت یا کتاب موسیقی، در حالت باز، بر روی پایه نت قرار گیرد، به دلیل در معرض دید قرار گرفتن آن، انگیزه و حس بیشتری به نوازنده منتقل می‌شود و میزان تمرین هنرجو افزایش پیدا خواهد کرد.

شکل ۹-۲. پایه نت

فصل سوم

مباحث تئوری موسیقی در گیتار

۳-۱. شماره و نام سیم‌های گیتار

سیم‌های گیتار، به ترتیب از زیر به بم، مطابق (شکل ۳-۱) نام گذاری می‌شوند:

سیم ۱: E (می): این سیم، زیرترین صدا را در این ساز، به صورت دست‌باز^۴ تولید می‌کند.

سیم ۲: B (سی)

سیم ۳: G (سل)

سیم ۴: D (ر)

سیم ۵: A (لا)

سیم ۶: E (می): این سیم، بم‌ترین صدا را در این ساز، به صورت دست‌باز تولید می‌کند.

بنابراین، سیم‌های گیتار در حالت دست‌باز که به معنای نواختن سیم‌ها بدون انگشت گذاری بر روی فرت است، نت‌های فوق را تولید می‌کنند.

شکل ۳-۱. شماره و نام سیم‌های گیتار

۳-۲. فرت‌های گیتار

فرت مورد یا فینگر بورد، محل انگشت گذاری نوازنده، برای ایجاد نت‌های مختلف است. فرت‌های گیتار مطابق (شکل ۳-۲)، میله‌های فلزی

هستند که روی صفحه فرت بورد (دسته ساز) قرار دارند و فینگر بورد را به فواصلی به نام نیم‌پرده تقسیم می‌کنند. همچنین، هر دو نیم‌پرده یا دو فرت، یک پرده را تشکیل می‌دهد.

^۴. یعنی دست چپ بر روی هیچ سیمی قرار نگیرد.

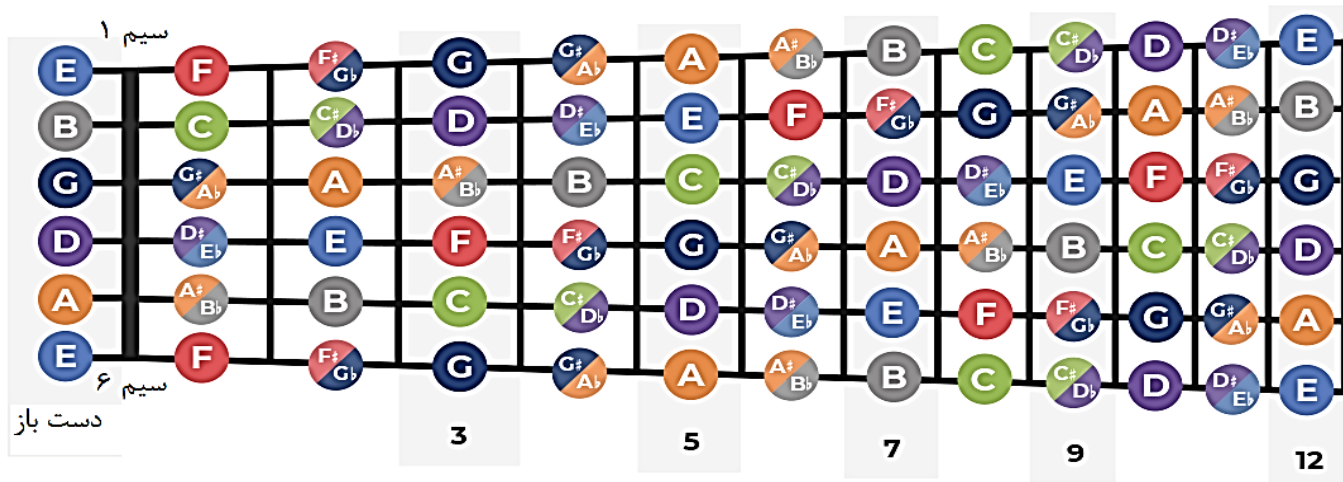

شکل ۳-۲. فرت‌های مختلف گیتار

۳-۳. نت‌های روی دسته گیتار

در (شکل ۳-۳)، نت‌های موجود بر روی دسته گیتار، تا فرت دوازده مشخص شده‌اند. در سیم ۱: سیم آزاد نت **E**، فرت اول نت **F**، فرت سوم نت **G** و فرت پنجم نت **A** را نشان می‌دهد. در سیم ۲: سیم آزاد نت **B**، فرت اول نت **C**، فرت سوم نت **D** و فرت پنجم نت **E** را نشان می‌دهد. در سیم ۳: سیم آزاد نت **G** و فرت دوم نت **A**، فرت چهارم نت **B** و فرت پنجم نت **C** را نشان می‌دهد. در سیم ۴: سیم آزاد نت **D**، فرت دوم نت **E**، فرت سوم نت **F** و فرت پنجم نت **G** را نشان می‌دهد. در سیم ۵: سیم آزاد نت **A**، فرت دوم نت **B**، فرت سوم نت **C** و فرت پنجم نت **D** را نشان می‌دهد. در سیم ۶: سیم آزاد نت **E**، فرت اول نت **F**، فرت سوم نت **G** و فرت پنجم نت **A** را نشان می‌دهد.

نکته: در (شکل ۳-۳)، نت‌های هم‌نام در سیم‌های مختلف دارای رنگ مشابه هستند.

شکل ۳-۳. نت‌های روی دسته گیتار

۳-۴. مفهوم دیز (#) و بمل (b) در موسیقی

همان‌طور که در قسمت قبل ذکر شد، نت F (فا) بر روی سیم ۱ فرت ۱ گیتار و نت G (سل) بر روی سیم ۱ فرت ۳ گیتار قرار دارد، اما هنوز مشخص نشده است که نت Gb/F# در سیم ۱ فرت ۲، به چه معنا است. پیش از بررسی این نت، باید مفهومی به نام "فاصله در موسیقی" مورد بررسی قرار گیرد.

در تئوری موسیقی، بین هر نت تا نت بعدی، یک فاصله وجود دارد که این فاصله ممکن است پرده یا نیم‌پرده باشد. در ساز گیتار، هر فرت نشان‌دهنده نیم‌پرده است. پس باتوجه به (شکل ۳-۳)، می‌توان گفت که:

فاصله نت فا (F) تا نت سل (G) یک پرده است (یعنی دو نیم‌پرده یا دو فرت فاصله).

فاصله نت دو (C) تا نت ر (D) یک پرده است.

فاصله نت لا (A) تا نت سی (B) یک پرده است.

فاصله نت می (E) تا نت فا (F) نیم‌پرده است.

فاصله نت سی (B) تا دو (C) نیم‌پرده می‌باشد.

فاصله نت ر (D) تا نت می (E) یک پرده است.

فاصله نت سل (G) تا نت لا (A) یک پرده است.

باتوجه به مطالب فوق، می‌بایست میان فواصل یک‌پرده‌ای، نتی را اختصاص داد و برای این کار، باید از نشانه‌های تغییردهنده استفاده کرد.

علامت # (دیز):

هرگاه علامت # در کنار نتی قرار گیرد، آن نت را نیم‌پرده زیرتر خواهد کرد که این علامت در ساز گیتار، نت را یک فرت به جلوتر می‌برد. برای مثال: اگر این علامت، در کنار نت F (فا) قرار گیرد، آن نت را از F (فا) به F# (فا دیز) تغییر می‌دهد و برای اجرای این نت باید فرت ۲ سیم ۱ را گرفت.

علامت b (بمل):

هرگاه علامت b در کنار نتی قرار گیرد، آن نت را نیم‌پرده بم‌تر خواهد کرد که این علامت در ساز گیتار، نت را یک فرت به عقب‌تر می‌برد. برای مثال: اگر این علامت، در کنار نت G (سل) قرار گیرد، آن نت را از G (سل) به Gb (سل بمل) تغییر می‌دهد و برای اجرای این نت می‌بایست فرت ۲ سیم ۱ را گرفت.

توجه: نت‌های هم‌صدا در موسیقی که مکان مشابهی برای اجرا دارند، عبارت‌اند از:

نت C# (دو دیز) / نت Db (ر بمل)

نت D# (ر دیز) / نت Eb (می بمل)

نت F# (فادیز) / نت Gb (سل بمل)

نت G# (سل دیز) / نت Ab (لا بمل)

نت A# (لا دیز) / نت Bb (سی بمل)

۳-۵. نحوه کوک کردن گیتار با تیونر موبایلی

کوک کردن گیتار، اولین کاری است که هنرجو قبل از هر تمرین باید انجام دهد. این کار با استفاده از دستگاهی به نام تیونر انجام می‌شود. در سال‌های اخیر و با رونق گرفتن تلفن‌های هوشمند، تیونرهای نرم‌افزاری زیادی به وجود آمده‌اند که همان کار تیونر سخت‌افزاری را انجام می‌دهند و با استفاده از آنها می‌توان هر سازی را کوک کرد.

در این قسمت، نحوه کوک کردن گیتار با استفاده از اپلیکیشن موبایلی "carltune" آموزش داده می‌شود. آیکون این اپلیکیشن در (شکل ۳-۴) نشان داده شده است.

CarlTune - Chromatic Tuner
Brainting
Contains ads •
In-app purchases

Open

شکل ۳-۴. نرم‌افزار carltune

نکته: چرخاندن گوشی گیتار در جهت عقربه‌های ساعت، سیم را سفت‌تر (و در نتیجه، صدا را زیرتر) و چرخاندن آن در خلاف جهت عقربه‌های ساعت، سیم را شل‌تر (و در نتیجه، صدا را بم‌تر) خواهد کرد.
نکته: در ابتدا باید به آرامی و با دقت، گوشی را چرخاند تا از پاره شدن احتمالی سیم‌ها جلوگیری کرد.

نحوه کوک کردن سیم‌های گیتار با نرم‌افزار carltune در ۶ مرحله:

- کوک کردن سیم ۱: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر (مطابق شکل ۳-۵)، دقیقاً بر روی نت می (E_۴) قرار گیرد.
- کوک کردن سیم ۲: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر (مطابق شکل ۳-۶) دقیقاً بر روی نت سی (B_۳) قرار گیرد.
- کوک کردن سیم ۳: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر (مطابق شکل ۳-۷)، دقیقاً بر روی نت سل (G_۳) قرار گیرد.
- کوک کردن سیم ۴: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر (مطابق شکل ۳-۸)، دقیقاً بر روی نت ر (D_۳) قرار گیرد.
- کوک کردن سیم ۵: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر (مطابق شکل ۳-۹)، دقیقاً بر روی نت لا (A_۲) قرار گیرد.
- کوک کردن سیم ۶: سیم را تا جایی بچرخانید که عقربه تیونر، مطابق (شکل ۳-۱۰)، دقیقاً بر روی نت می (E_۲) قرار گیرد.

شکل ۳-۱۰. سیم ۶

شکل ۳-۹. سیم ۵

شکل ۳-۸. سیم ۴

شکل ۳-۷. سیم ۳

شکل ۳-۶. سیم ۲

شکل ۳-۵. سیم ۱

۳-۶. نحوه نشستن و به دست گرفتن گیتار

مطابق (شکل ۳-۱۱)، قسمت گودی پایین ساز را بر روی ران پای راست قرار دهید، به طوری که لبه پایین گیتار کاملاً بر روی ران پا مستقر شود. همچنین، قسمت انتهایی گیتار، کمی به پایین و دسته به طرف بالا متمایل باشد (توجه به این نکته، تسلط بر روی ساز را افزایش می‌دهد و از حرکت کردن و تکان خوردن ساز جلوگیری می‌کند).

نکته: پای راست حتماً می‌بایست بر روی زیرپایی قرار گیرد.

شکل ۳-۱۱. نحوه نشستن و گرفتن ساز

۳-۷. اسم انگشتان دست راست و چپ در گیتار

در نوازندگی گیتار، انگشتان دست چپ، مطابق (شکل ۳-۱۲) شماره‌گذاری می‌شوند (به انگشت اشاره، شماره ۱ و به همین ترتیب، به انگشت کوچک، شماره ۴ اختصاص می‌یابد).

انگشتان دست راست هم مطابق شکل ۳-۱۳، نام‌گذاری می‌شوند. می‌توان نام این انگشتان را با الگوی pimax (پیمکس) حفظ کرد.

شکل ۳-۱۲: شماره انگشتان دست چپ

شکل ۳-۱۳: نام انگشتان دست راست

۳-۸. هفت نکته مهم برای حالت انگشتان دست چپ در هنگام نوازندگی

نکته ۱. مفصل شست، باید صاف باشد و خمیدگی نداشته باشد.

نکته ۲. انگشت شست نباید کج یا مورب باشد.

نکته ۳. انگشت شست نباید بالاتر از دسته گیتار قرار بگیرد (توجه‌نداشتن به این نکته، در آینده مشکلات زیادی را برای هنرجو ایجاد می‌کند).

نکته ۴. انگشتان دست چپ باید به‌صورت عمودی بر روی سیم‌ها قرار بگیرند (در غیر این صورت، انگشت با سیم پایینی برخورد و صدای آن را خفه می‌کند).

نکته ۵. از نوک انگشت برای گرفتن سیم استفاده شود.

نکته ۶. انگشتان دست چپ می‌بایست در کنار فرت قرار بگیرند تا با کمترین فشار ممکن، صدای شفاف ایجاد شود (این یکی از مهم‌ترین نکاتی است که اکثر هنرجویان رعایت نمی‌کنند).

نکته ۷. ناخن انگشتان دست چپ باید کاملاً گرفته شود.

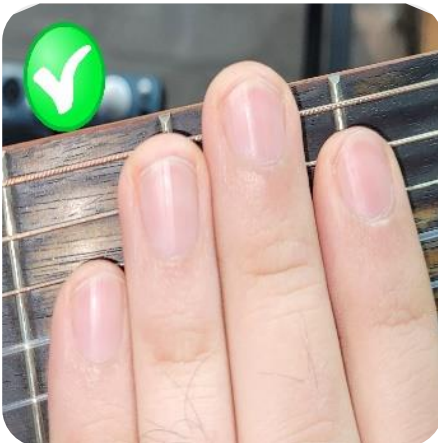
نکته ۳

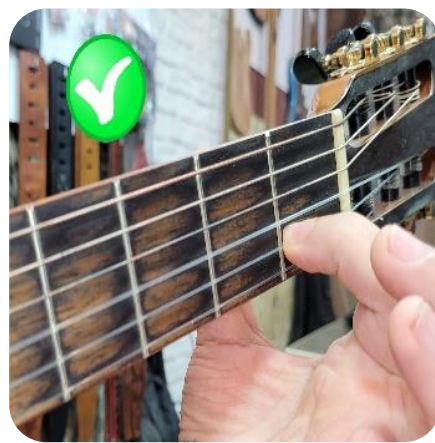
نکته ۲

نکته ۱

نکته ۷

نکته ۵ و ۶

نکته ۴

شکل ۳-۱۴. نکات مهم برای حالات انگشتان دست چپ

